

“Adabiy meros” jurnalining yangi soni chop etildi

Alisher Navoiy nomidagi Davlat adabiyot muzeyining ilmiy nashri bo‘lgan jurnalning mazkur soni O‘zbekiston Fanlar akademiyasining 80 yilligiga bag‘ishlangan.

“Buyuk shoir va qomusiy olim” nomli kirish maqola hamda “Bobur masnaviylarida hol va tasvir uyg‘unligi”, turkiyalik olim Ismet Çetinning “Taşkent’ten İstanbul’a Bir Aydın Yolculuğu: Abdullahzâde Tevekkül Babür” mavzuidagi maqolalar shoh va shoir Zahiriddin Muhammad Bobur tavalludining 540 yilligiga bag‘ishlangan.

«Qadimiy bitiklar» ruknidan “Devoni hikmat»dan namunalar» nomli maqola joy olgan.

Amerika Qo‘shma shtatlari Michigan universiteti professori Temur Xo‘jao‘g‘lining “Alisher Navoiyning turkiy til boyligini Ko‘rsatish uslubi: g‘azal qofiyalari namunasida” maqolasida Navoiyning yetuklik chog‘idagi devonida foydalanilgan turkiy qofiyalarga e‘tibor qaratilgan. G‘azallardagi qofiyalar orasida turkiy tildagilari tanlab olingan. Chunki Alisher Navoiy turkiy fe‘llarni ko‘proq qo‘llash maqsadida o‘zining deyarli barcha g‘azallarining qofiyalarini turkiy so‘zlardan tanlagan. Navoiy Muhokamat-ul-lug‘atayn asarida turk tilining boyligiga namuna deb ko‘rsatgan turli fe‘l turlarini ham o‘z g‘azallarida qo‘llagan. Bu maqolada Alisher Navoiyning to‘rtinchi devoni bo‘lmish “Favoyid-ul-kibar” dagi 51 g‘azalda aniqlangan 44 xil qofiya tahlil qilinadi. Bu 44 xil qofiya ham ulug‘ shoirimizning turkiy til so‘z boyligi va qudratini she‘rxonlar hamda boshqa shoirlarga ko‘rsatish harakat qilganidan dalolat beradi. Navoiyning boshqa devon va masnaviylari ham shu jihatdan tadqiq qilinsa, bu mavzuni yanada chuqurroq yoritish mumkin bo‘ladi.

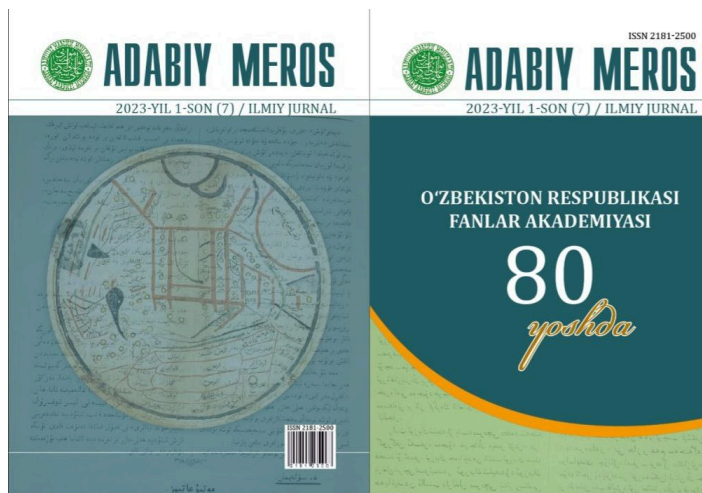
Tojikistonlik tadqiqotchi Fayzulloyev Baxtiyorning «Xo‘jandda navoiyshunoslik» maqolasida Navoiy merosining qo‘shni va qardosh mamlakatda o‘rganilishi masalalari tadqiq etilgan.

Turkiyaning Karabuk universiteti dotsenti, filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori Sayidbek Boltaboyevning “Tarixda Navoiy asarlarining o‘g‘uz yurtlarida o‘qilishi va o‘g‘irilishiga doir» maqolasida Navoiyning o‘g‘uz tiliga tarjima qilingan uch asari, o‘g‘uzlar tiliga moslashtirilgan yoki o‘g‘uzcha muqobillari, izohlari yonma-yon ko‘rsatilgan asarlar haqida gap ketadi. O‘g‘uzcha izohlar berilgan nusxalardan namunalar ko‘rsatilgan holda tarixiy qiyosiy til tadqiqotlari uchun bunday nusxalarning ahamiyati ochib berilgan.

Professor Dilmurod Qu‘ronovning “Cho‘lponning uch noma'lum maqolasi” Cho‘lpon ijodi va hayotiga oid bo‘yicha yangi ma'lumotlar olishga imkon berishi bilan qimmatlidir.

Jurnalning “Oltin beshik” ruknida ham bir-biridan muhim bo‘lgan maqolalar chop etilmoqda.

Jurnallning ko‘pchilik uchun qiziq bo‘lgan “Tanqid va tahlil” ruknida D. Xalilova, M. Ibrohimova, N. Cho‘lliyeva, G.Matyobova, M.Otaboyeva kabi yosh olimlarning maqolalari joy olgan.

ADABIY MEROS

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI FANLAR AKADEMIYASI
ALISHER NAVOIY NOMIDAGI DAVLAT ADABIYOT MUZEVI

2023
1-son (7)

Bosh muharrir:
Jabbor Eshonqulov

Bosh muharrir o'rinbosari:
Otabek Jo'raboyev

Mas'ul kotib:
Dilnoza Rustamova

Muharrirlar:
Shahodatxon Imomnazarova
Feruza Abdurahmanova

Texnik muharrir:
G'iyosiddin O' narov

Manzillimiz:

Toshkent shahri,
Shayxontohur tumani
Navoiy ko'chasi, 69-uy
e-mail: adabiymeros@gmail.com
Tel.: (99871) 241-02-75
Jurnal 2020-yil 26-noyabrda
O'zbekiston Respublikasi
Prezidenti huzuridagi Axborot
va ommaviy
kommunikatsiyalar agentligi
tomonidan №200936238
raqami bilan ro'yxatdan o'tgan.
ISSN 2181-2500
Tahririyatga kelgan
va mualliflarga qaytarilmaydi.
Jurnal 2023-yil 28-martda
nashrga berildi.

Tahrir hay'ati:
Ahmedova Shoira
Asadov Maqsud
Abdirashidov Zaynabidin
Bekimbetov Azamat
Boltaboyev Hamidulla
Davlatov Olim
Jabborov Nurbay
Jo'raqulov Uzoq
Karimov Bahodir
Kamilova Saodat
Mamajonov Zokirjon
Mahmudov Nizomiddin
Mamatqulov Muzaffar
Ochilov Nasim
Pardayev Azamat
Palimbetov Kamalboy
Soriyev San'at
Sulaymonov Mo'minjon
Sulaymonov Isroil
Rajabova Burobiya
Rahmonov Nasimxon
Turdimov Shomirza
Tursunov Yusuf
To'xliyev Boqijon
Sheraliyeva Mashhura
Shodmonov Nafas
Shofiyev Obidjon
Xalilova Dilbar
Hamdamov Ulug'bek
Hasanov Nodir
Hasanova Shafolat
Eshchanova Gohar
Qalandarova Dilafroz
Qosimov Abdug'ofur
Qobilov Usmon
Quronov Dilmurod
Qobilova Zebo
Yodgorova Mehribon
Chuliyeva Nilufar

Hakamlar hay'ati a'zolari:
Abdullalimov Bahrom (O'zbekiston)
Abdullajon Axmatallyev (Qirg'iziston)
Ayse Yücel Çetin (Turkiya)
Açik Fatma (Turkiya)
Almas Ulvi (Ozarbayjon)
Anarboy Boldiboy (Qozog'iston)
Ahmet Bican Ertilsun (Turkiya)
Ali Duymaz (Turkiya)
Asel Isayeva (Qirg'iziston)
Baydemir Husayn (Turkiya)
Bakchiyev Talatataali (Qirg'iziston)
Basangova Tamara (Rossiya)
Demir Necete (Turkiya)
Fayzulloyev Baxtiyor (Tojikiston)
Fikrat Turkman (Turkiya)
Gurer Gulseven (Turkiya)
Vahit Turk (Turkiya)
Veli Savash (Turkiya)
Ismat Çetin (Turkiya)
Karimov Naim (O'zbekiston)
Karl Rechl (Germaniya)
Metin Ekici (Turkiya)
Mirzayeva Salima (O'zbekiston)
Muhiddinov Muslihidin
(O'zbekiston)
Ocal Oğuz (Turkiya)
Emek Ushenmez (Turkiya)
Eunkyoung Oh (Koreya)
Rixsiyeva Gulchehra (O'zbekiston)
Sakaya Heroki (Yaponiya)
Sirojiddinov Shuhrat (O'zbekiston)
Sodiqov Qosimjon (O'zbekiston)
Selami Fedakar (Turkiya)
Temur Khocaoğlu (AQSH)
Zaytsev Ilya Vladimirovich (Rossiya)
O'rayeva Darmanoy (O'zbekiston)

1/138

"ADABIY MEROS" ILMIY JURNALI 2023 yil, №1 (7)

USHBU SONDA:

Eshonqulov J. Buyuk Shoir va qomusiy olim.....	4
Asadov M. Bobur masnaviylarida hol va tasvir uyg'unligi.....	8
QADIMIY BITIKLAR	
Qurbonova E. "Devoni hikmat"dan namunalar" nashri xususida.....	13
NAVOIY ABADIYATI	
Temur Xo'jao'g'li. Alisher Navoiyning turkiy til boyligini ko'rsatish uslub: g'azal qofiyalari namunasida.....	12
Fayzulloyev B. Xo'jandda navoiyshunoslik.....	21
Rustamova D. Alisher Navoiy toshbosma devonining Istanbul nusxasi.....	34
MANBASHUNOSLIK VA MATNSHUNOSLIK	
İsmet Çetin. Taşkent'ten İstanbul'a Bir Aydin Yolculuğu: Abdullahzade Tevekkül Babür.....	46
Madirimova S. Mutrib she'rilarida matn tahriri va uning namoyon bo'lish usullari.....	49
Abdullayeva G. Alisher Navoiy nomidagi Davlat adabiyot muzeyining Zahiriddin Muhammad Bobur zali xususida.....	54
Bokiyev K. Huvaydoning "Rohati dil" manzumasida an'ana va o'ziga xoslik.....	58
Axmataliyev L. "Tazkirai Qayyumiy" asaridan qo'lyozma va nashr qiyosi.....	61
JADID ADABIYOTI	
Quronov D. Cho'lponning uch noma'lum maqolasi.....	67
TILSHUNOSLIK	
Boltaboyev S. Tarixda Navoiy asarlarining o'g'uz yurtlarida o'qilishi va o'g'irlilishiga doir.....	80
OLTIN BESHIK	
Jumayeva S. "Og'ish" dostonida falsafiy mushohadalar talqini.....	93
TANQID VA TAHLIL	
Xalilova D. O'zbek nasri va jahon detektiv adabiyoti an'analari: adabiy ta'sir va mushtaraklik.....	102
Ibrohimova M. Dunyo obrazining tarixiy takomili va bitiktoshlardagi badiiy ifodasi.....	107
Cho'liyeva N. Nazar Eshonqul hikoyalarda shahar makonining badiiy talqini.....	111
Matyoqubova G. Rauf Parfi she'riyatida inkor va rad etish.....	114
Otaboyeva M. Nonsens absurd...mi?.....	120
FANIMIZ DARG'ALARI	
Pinar Fedakar, Gökçe Emeç. Folklorga baxshida umr.....	125
Metin Ekichining ilmiy faoliyatiga oid bibliografiya.....	129